

Yollar gide gide biter

İsmail AFACAN
İstanbul

Sabahattin Ali, modern Türkiye edebiyatının en önemli figürlerinden biridir. Kuyucaklı Yusuf, Kürk Mantolu Madonna gibi romanları, Aldırma Gönül, Eşkya Dünyaya Hükümdar Olmaz, Hasretinle Yandı Gönülüm gibi bestelenen şiirleri, Aziz Nesin'le birlikte çıkardığı mizah dergileriyle modern Türkiye edebiyatında haklı bir üne sahiptir. Aynı zamanda devrimci duruşu ve faili belli bir cinayete kurban gitmesi Sabahattin Ali efsanesini toplumun gönlüne işlemiştir. Bu sahiplenmenin göstergelerinden biri de ölümünün üzerinden 70 sene geçmesine rağmen güncelliğini hâlâ koruyor olmasıdır. Kimi zaman bir tiyatro oyununda karşımıza çıkarıyor ustanın yaşam öyküsü kimi zaman da bir sergi salonunda...

BİRÇOK SATIR BAŞI HİKAYE

Yapı Kredi Kültür Sanat'ta açılan "Şehirlere Aışamadı: Sabahattin Ali'nin Şehirleri" sergisinde hem yazar hem de şair bir düşünün insanının yolculukları çok şeyler söylüyor, onun edebiyatından ve mücadelesinden etkilenenlere. Ezbere bildiğimiz şiirlerini yazdığı Sinop'a, Kuyucaklı Yusuf'un temellerini attığı Aydın'a, kamyon şoförlüğü yaparak gittiği Urfa'ya, öğretmenlik yaptığı Yozgat, Konya, Mersin'e; eğitim almak için gittiği Berlin'e dair birçok satırbaşı hikayelerle karşılaşırız sergide. Bir yazarın ve şairin yaşadığı coğrafyayı eserlerine nasıl yansıttığına tanıklık ediyoruz sergi boyunca.

USTAYLA BİRLİKTEYİZ!

Fotoğraflardan kişisel eşyalarına, el yazısı metinlerinden tarihi belgelere kadar birçok materyal Sabahattin Ali'nin yolculuğuna ortak ediyor izleyenleri. Tren sesleri ile bestelenen şiirlerin iç içe geçmesi sergiye fon müziği oluşturuyor. Sanki Sabahattin Ali'yle birlikte dolaşıyorsunuz illeri... Yozgat'ın ıssızlığını betimlediği satırlarda onun hüznüne ortak oluyoruz, Nahit Hanım'a yazdığı mektuplarda muzipliklerine tebessüm ediyoruz.

FOTOĞRAFLAR FİLME DÖNÜŞÜYOR

Sergide Sabahattin Ali'nin fotoğraf çek-

27 NİSAN'A KADAR GÖRÜLEBİLİR

SABAHATTİN ALI'nın yaşamı boyunca bulunduğu Anadolu şehirlerine ve Berlin'e onun gözünden bakmayı amaçlayan sergi, Sabahattin Ali Arşivi'nden çıkan yeni belge ve fotoğrafların yanı sıra Tarih Vakfı Arşivi ve Ömer Koç Koleksiyonu'ndaki belgelerle zenginleştirildi. Sergide, Sabahattin Ali'nin Cumhuriyet'in ilk yıllarında Anadolu şehirlerinde ve II. Dünya Savaşı öncesinin Berlin'deki yaşamı çektiği fotoğrafları ve eserleri aracılığıyla anlatılıyor. Küratörlüğünü Sevengül Sönmez'in yaptığı "Şehirlere Aışamadı-Sabahattin Ali'nin Şehirleri" sergisi 27 Nisan'a kadar Yapı Kredi Kültür Sanat'ta görülebilir.

me tutkusunu da gözlemliyoruz. Gittiği birçok yerde çektiği sanatsal fotoğraflara dikkatlice bakmak gerekiyor. Kadrajına aldıklarına... Kimi zaman panoromik kimi zaman portre ama hepsinde bir lirizm hissediliyor. Yaşam sevgisinin yansıması çektiği fotoğraflar birazda. Dolu dizgin bir yaşamın tutanakları... Kare kare... Bir edebiyatçı geçiyor gözlerimizin önünden... Her kесitini yakalamak istiyoruz. Fotoğraflar üst üste bindikçe bir filme dönüşüyor ustanın yaşamı.

MASA DA MASAYMIŞ HA!

Ustanın ahşap masasını görmek insanı heyecanlandırıyor. Üzerinde meşhur gözlüğü, piposu, tabakası, kalemleri... Usta, bu masada oturup neler yazmıştır diyor insan. Hani o kült olmuş kitaplarını mesela. Belki

de Markopaşa'ya bir makale kaleme almıştır. Edip Cansever'in bir şiiri aklıma geliyor o sıra: "Adam yaşama sevinci içinde/Masaya anahtarlarını koydu/ Bakır kaseye çiçekleri koydu/ Sütünü yumurtasını koydu/ Pencereden gelen ışığı koydu/ Bisiklet sesini çıkırcık sesini/ Ekmeğin havanın yumuşaklığını koydu/ Adam masaya/ Aklında olup bitenleri koydu/ Ne yapmak istiyordu hayatta/ İşte onu koydu" Şöyle bir hayal etsek, öykülerini, romanlarını ve şiirlerini düşünsek, Cansever'in "Masa da Masaymış Ha" şiiri Sabahattin Ali'nin masasını ne güzel anlatıyor aslında. O zaman şiirin son dizeleriyle bitirelim yazıyı: "Bana mısın demedi bu kadar yüke/ Bir iki sallandı durdu/ Adam ha babam koyuyordu."